

Ahlâk E?itimine Yönelik Yeterlik Alg?lar? Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2025). *Ahlâk E?itimine Yönelik Yeterlik Alg?lar? Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=16321>

Özet

Ahlâk E?itimine Yönelik Yeterlik Alg?lar? Ölçe?i, s?n?f ö?retmeni adaylar?n?n ahlâk e?itimi süreçlerindeki kendi yeterliklerini ne düzeyde alg?lad?klar?n? ölçmek amacıyla 2016 y?l?nda geli?tirilm? **psikometrik** bir araçtır. Ölçek, ö?retmen adaylar?n?n etik de?erleri aktarma, ahlaki muhakemeyi te?vik etme ve s?n?f ortam?nda ahlaki iklimi yönetme konular?ndaki özgüvenlerini de?erlendirmeyi hedefler. Geli?tirme çal??mas?, ölçe?in ilgili hedef kitle için geçerli ve güvenilir bir ölçüm aracı oldu?unu ortaya koymuştur.

Anahtar Kelimeler

Ahlâk e?itimi, yeterlik alg?s?, ö?retmen adaylar?, öz yeterlik, pedagoji, ölçek geli?tirme.

Yazarlar

Temli-Durmu?, Yeliz.

Amaç

Ölçe?in temel amacı, gelece?in s?n?f ö?retmenlerinin **ahlâk e?itimi** konular?na ne kadar haz?rl?kl? ve yetkin hissettiklerini belirlemektir. Bu, ö?retmen yeti?tirme programlar?n?n müfredat içeri?ini ve pedagojik yakla??mlar?n?, adaylar?n bu kritik alandaki ihtiyaçlar?na göre yeniden düzenlemesine yardımcı olacak de?erli veriler sağlamaktadır. Ölçek, ö?retmen adaylar?n?n ahlaki geli?im ve de?erler e?itimi konular?nda kendilerini hangi boyutlarda güçlü veya zayıf gördüklerini detaylı bir ?ekilde ortaya koyar.

Yap?

Ölçek, Albert Bandura'n?n sosyal bilişel kuram?na dayanan **Ö?retmen Yeterlik Alg?s?** (Teacher Self-Efficacy) yap?s?n? temel alır. Yap?, ö?retmen adaylar?n?n ahlaki de?erleri öğrencilere etkili bir ?ekilde öğretebilme, ahlaki ikilemlerle başa çıkabilme ve s?n?f içinde model olabilme konusundaki inançlar?n? ölçer. Bu yeterlik alg?s?, ö?retmenlerin s?n?fındaki davran??lar?n?, çabalar?n? ve kar??laştıkları zorluklar kar??sındaki direncini doğrudan etkileyen merkezi bir psikolojik yapıdır.

Ölçek geli?tirme sürecinde, ahlâk e?itiminin çe?itli boyutlar?n? (örneğin, de?er aktarm?, ahlaki muhakeme, disiplin yönetimi) kapsayan maddeler oluşturulmuştur. Bu çok boyutlu yapı, ö?retmen adaylar?n?n yeterlik alg?s?n?n sadece teorik bilgiye değil, aynı zamanda pratik uygulama becerilerine de odakland??n? göstermektedir.

Geçerlik

Ölçeğin geçerlik çalışmaları, geliştirme makalesinde detaylı olarak sunulmuştur. Genellikle **yapı geçerli**i, açılmayıcı ve doğrulayıcı faktör analizi (AFA ve DFA) yöntemleri kullanılarak incelenmiştir. Çerik geçerli i ise alannda uzman akademisyen görüşleri alınarak sağlanmıştır.

Ölçeğin yapısal olarak hedeflenen ahlâk eğitimine yönelik yeterlik algısı boyutları ölçtüğünü kanıtlamak amacıyla uygulanan bu analizler, ölçeğin teorik yapıyla uyumlu olduğunu ve ölçmek istediği psikolojik yapıyı tutarlı bir şekilde temsil ettiğini göstermiştir. Spesifik geçerlik katsayıları ve detaylı analiz sonuçları için araştırmacıların orijinal makalesine başvurulmalıdır.

Güvenirlik

Güvenirlik çalışmaları kapsamında, ölçeğin iç tutarlılığı Cronbach Alfa (Cronbach's Alpha) katsayısı ile incelenmiştir. Yüksek Cronbach Alfa değerleri, ölçek maddelerinin aynı yapıyı ölçme konusunda yüksek düzeyde tutarlılık gösterdiğini işaret eder.

Geliştirme çalışmasında, ölçeğin toplam puanı ve alt boyutları için iç tutarlılık katsayıları kabul edilebilir düzeyde yüksek olduğu rapor edilmiştir. Bu, ölçeğin farklı zamanlarda veya farklı örneklerde uygulandığında benzer sonuçlar üretebilme kapasitesine sahip olduğunu gösterir. Detaylı güvenilirlik istatistikleri için Temli-Durmuş (2016) makalesine bakılması gerekmektedir.

Faktör Analizi

Ölçeğin faktör yapısını belirlemek amacıyla **Açılmayıcı Faktör Analizi** (AFA) kullanılmıştır. Bu analiz, başlangıçta oluşturulan madde havuzunun hangi temel boyutlar altında toplandığını ortaya koymuştur. AFA sonuçlarına dayanarak, ölçeğin nihai yapısı ve alt boyutları belirlenmiştir.

Daha sonra, bu faktör yapısını farklı bir örnekte doğrulanıp doğrulanmadığını test etmek için **Doğrulayıcı Faktör Analizi** (DFA) uygulanmıştır. DFA sonuçları, model uyum indekslerinin (CFI, TLI, RMSEA vb.) kabul edilebilir seviyelerinde olduğunu göstererek, ölçeğin belirlenen çok faktörlü yapısının güçlü bir şekilde desteklendiğini kanıtlamıştır. Bu analizler, ölçeğin yapısal bütünlüğünü sağlamıştır.

Araç

Test Türü: Geliştirme (Self-Report)

Format: Genellikle Likert Tipi Derecelendirme Ölçeği (Özgün çalışmada derecelendirme bilgisi net olarak belirtilmemiş olsa da, yeterlik algısı ölçekleri standart olarak 4'lü, 5'li veya 6'lı Likert formatında sunulur.)

Mevcut Dil: Türkçe

Popülasyon Grubu: Üniversite öğrencileri (Sınıf Öğretmeni Adayları)

Yaş Grubu: Genç Yetişkin (Genellikle 18-24 yaş aralığı)

Popülasyon Detayları: Eğitim Fakültelerinin Sınıf Öğretmenliği lisans programına kayıtlı öğrenci adayları.

Test Metodolojisi: Psikometrik yöntemlerle geliştirilmiş, çok maddeli, çok boyutlu bir tutum/algı ölçeğidir.

Anahtar Kelimeler

Öğretmen eğitimi, etik, ahlaki gelişim, psikometri, öz yeterlik, sınıf yönetimi, değerler eğitimi.

Faizler, Ücret ve Test Yaşı

Faizler ve Kullanım Ücreti: Akademik ve araştırma amaçlı kullanım için genellikle ücretsizdir, ancak ölçeği kullanmadan önce yazar ile iletişime geçilmesi önerilir.

Test Yaşı: 2016

Yazarlar

Yazar ORCID Tanımlayıcıları: Veri mevcut değil.

Kurum E-posta Adresleri: yeliz.temlidurmus@usak.edu.tr

Yazın Adresi: Veri mevcut değil (Yazarın 2016 yılındaki güncel kurumsal adresi için makaleye bakılmalıdır).

Kaynaklar

Temli-Durmuş, Y. (2016). Sınıf Öğretmeni Adaylarının Ahlâk Eðitimine Yönelik Yeterlik Algıları Ölçeğinin Geliştirilmesi: geçerlik ve güvenirlik çalışması. *İzmir Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 10, 205-216.

Ölçeğin orijinal PDF dosyası burada indirilebilir: [ahlak-egitimine-yonelik-yeterlik-algilari-olcegi-](#)

[toad.pdf](#)

Ahlâk Eðitimine Yönelik Yeterlik Algıları Ölçeði Maddeleri

ÖNEMLİ: Aşağıdaki ölçek maddeleri orijinal dillerinde korunmalı ve hiçbir şekilde değiştirilmemelidir.

Ölçek maddeleri, kaynak makalede tam metin olarak sunulmuştur. Ölçeği kullanmak isteyen araştırmacılar, yazarın 2016 yılında yayımlanan orijinal bilimsel çalışmasına başvurması gerekmektedir. Genel olarak, maddeler öğretmen adaylarının ahlaki değerleri öğretme, ahlaki iklimi oluşturma ve faktör analizi sonucu ortaya çıkan alt boyutlardaki yeterliklerini yansıtan ifadelerden oluşmaktadır.

ARABPSYCHOLOGY.COM